

Een basismodule vanuit een landelijk perspectief

‘Ontwerp een nieuwe basismodule Mobiliteit, met een omvang van ongeveer 200 uren die aansluit op mbo-opleidingen Onderhoud en reparatie.’ Deze opdracht van het ministerie van OCW nam een groep van scholen met het profiel Mobiliteit en Transport (M&T) met beide handen aan. Erwin Heuvelmans, coördinator van het platform M&T en procesbegeleider van het experiment, vertelt.

Eerst maar even: waarom dit experiment?

“Een leerling die nu start in het vmbo is over tien jaar ‘beroepsklaar’. In het profielprogramma moet de leerling een goed beroepsbeeld ontwikkelen. Eén blik uit het raam leert dat het huidige M&T-programma, met de verbrandingsmotor als basis, niet meer aansluit bij de trend naar steeds meer elektrische voertuigen. Daarnaast is het profiel niet overal in Nederland te volgen, en bieden vmbo-vestigingen met M&T doorgaans meerdere profielen aan. Dat maakt het kwetsbaar, want door de leerlingendaling wordt het voor scholen steeds lastiger om alle profielen in de lucht te houden. Het experiment M&T maakt onderdeel uit van de verkenning die het ministerie gestart is naar een toekomstbestendig vmbo. Inhoudelijke relevantie, een betere landelijke spreiding en dekking en een toekomstbestendig en meer flexibel aanbod vragen om een basismodule die breder inzetbaar is. Op die basis kan een leerling dan vervolgens verdiepende en verbredende keuzevakken stapelen. Het idee achter keuzevakken is immers dat je als leerling een eigen route hebt.”

Hoe reageren scholen en M&T-docenten op het experiment?

“In elke regiovergadering van de afgelopen twee jaar stond het onderwerp op de agenda. Ons doel is behouden wat er is én het makkelijker maken voor andere, ook kleinere scholen om een basismodule Mobiliteit aan te bieden. M&T-docenten zien dit als een kans om hun vak te behouden en toekomstgerichter te maken. De inhoud van het vak wordt geactualiseerd. Verdiepende delen, bijvoorbeeld over de verbrandingsmotor, die straks buiten de kernmodule vallen, komen waarschijnlijk in een keuzevak terecht. Dat helpt in het draagvlak.”

Hoe gaat het ontwerp-proces in z’n werk?

“In schooljaar 2025-2026 ontwerpt een ontwikkelgroep van vijf grotere en kleinere scholen, verspreid over het land, een nieuwe basismodule. Maandelijks zitten we fysiek samen; eens per twee weken online. In de Adviesraad zijn de branches, MBO Raad en SBB betrokken, daarnaast ook Cito, CvTE en SLO. Ook is er een klankbord-

M&T-leerlingen van De Meerwaarde in Barneveld

groep van scholen. We vragen de docenten uit de ontwikkelgroep om vanuit landelijk perspectief te kijken: het gaat om het vák, niet om wat het beste past voor jouw afdeling of school. De basismodule met een omvang van ongeveer 200 uur wordt afgerond met een SE. Bij wijze van benchmark maken we ook een gezamenlijke eindopdracht. Volgens plan gaan in 2026-2027 tien scholen daadwerkelijk met de module starten, daar komen later nog vijf scholen bij.”

Waar staan jullie nu?

“We bouwen aan een basismodule die alles omvat wat nodig is om met het mobiliteitsdeel te starten, vanuit de gedachte dat het ook voor andere scholen in te vullen moet zijn. Dat willen we doen aan de hand van een gelaagd *framework*, met ruimte voor oriëntatie en LOB, algemene vaardigheden als vaktaal en veiligheid, en beroepsgerichte vakvaardigheden. In het huidige M&T-programma duik je meteen de diepte in, bijvoorbeeld met een compressiemeting. Met een andere opzet kan de moeilijkheidsgraad opgebouwd worden. Daarnaast is het programma ook sneller aan te passen aan de actualiteit.

Kennismaken met de mobiliteitswereld, de branches en doorstroommogelijkheden is in het huidige M&T-programma vooral gekoppeld aan keuzevakken, en dus afhankelijk van het schoolaanbod en van de docent. We willen LOB nu echt borgen in het examenprogramma, zodat leerlingen een beter beroepsbeeld ontwikkelen en een betere studiekeuze kunnen maken.

We komen trouwens niet aan de beleidsruimte van de school: scholen hebben de ruimte om zelf het programma verder in te vullen. Idealiter doen ze dat aan de hand van wat de regio en het werkveld vragen, en niet alleen wat de collega op de werkvloer leuk vindt. Met verdiepende keuzevakken kan een leerling die automonteur wil worden zich verder specialiseren, terwijl een leerling die het nog niet weet zich misschien voornamelijk oriënteert.”

Tot slot: hoe zit het dan met Transport?

“Liefst zouden we hier als platform ook een basismodule van maken. Met de profieldelen Stock & Supplies van E&O en Transport van M&T samen ben je er al, en kun je prima aansluiten bij het mbo.”

Erwin Heuvelmans